

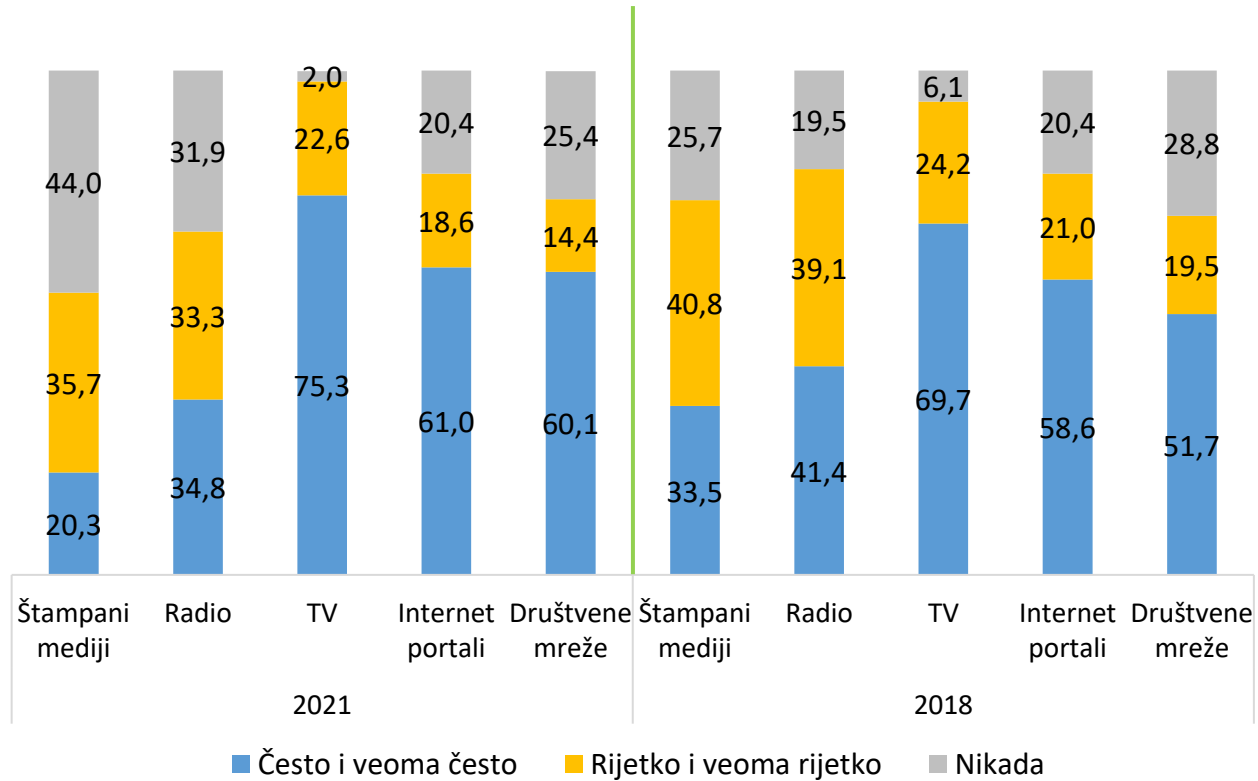

mediji za mene!

METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

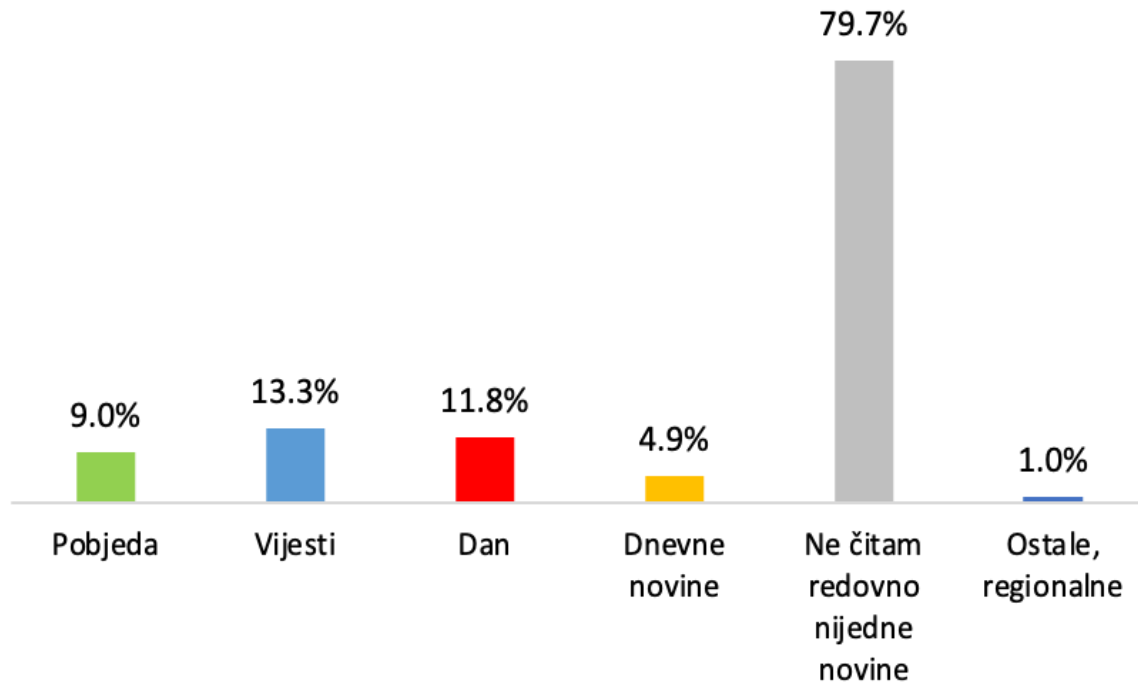
Realizacija:	Prikupljanje podataka obavljeno u periodu od 20. do 25. marta 2021. godine
Uzorački okvir:	Građani Crne Gore stariji od 18 godina po popisu iz 2011. godine
Veličina uzorka:	991
Tip uzorka:	Troetafni, stratifikovani, slučajni uzorak
	Prva etapa: Biračka mjesta
	Druga etapa: Domaćinstvo metodom slučajnog koraka
	Treća etapa: Član domaćinstva metodom rođendana
Tip istraživanja:	CAPI prosječne dužine 15 minuta

Koliko često pratite sljedeći tip medija?

U odnosu na 2018. godinu, došlo je do značajnog smanjenja praćenja štampanih medija (za 13.2%), ali i do porasta praćenja društvenih mreža (za 8.4%) i televizije (za 5.6%). Praćenje Internet portala u protekle 3 godine je poraslo za 2.4%, dok je radio kao mediji slabije praćen za 6.6%.

Koje dnevne novine redovno čitate?*

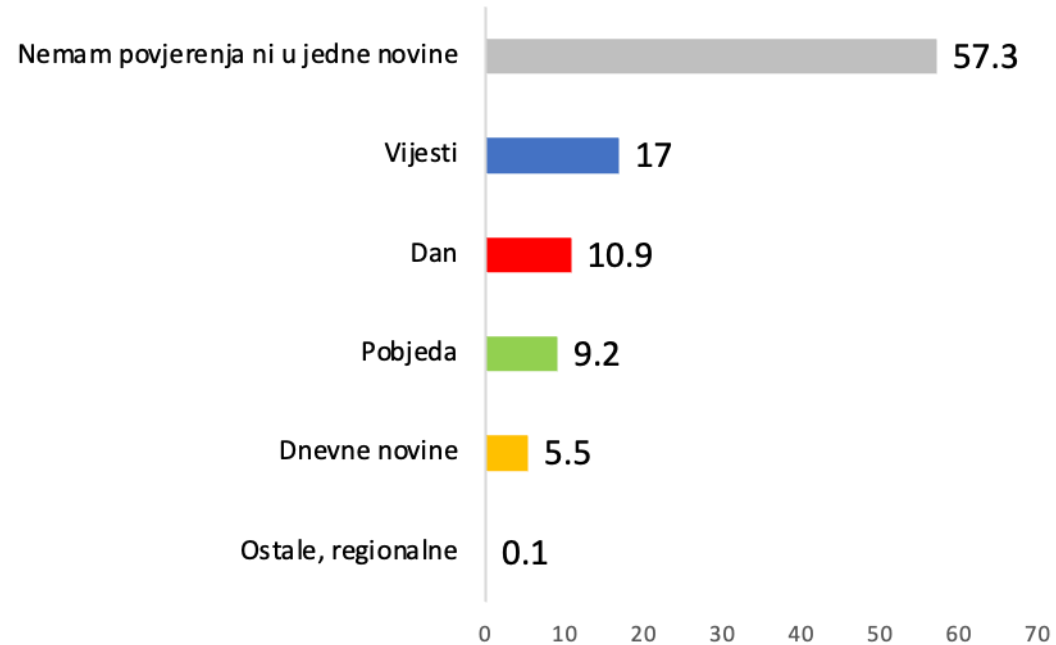

8 od 10 građana Crne Gore ne čita redovno nijedne novine.

Najčitanije novine su Vijesti, koje redovno čita 13.3% građana, zatim Dan – 11.8% i Pobjeda 9%.

* Bilo je moguće dati više odgovora, iz kog razloga je suma odgovora veća od 100%

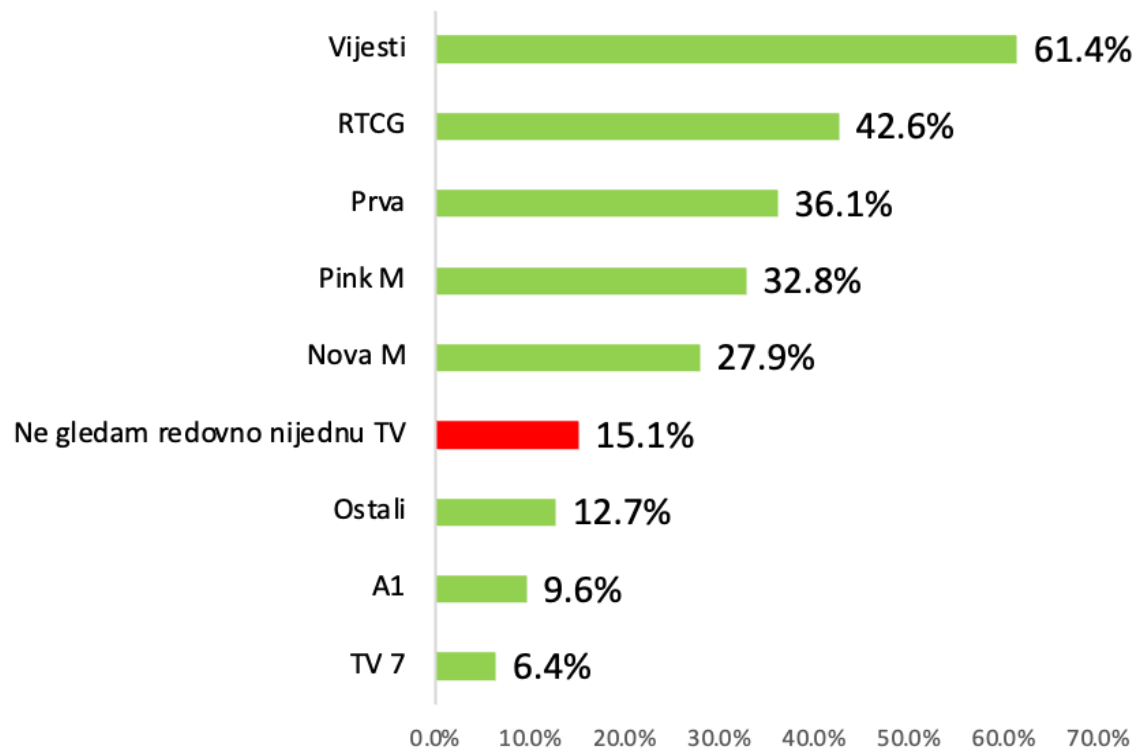
U koju dnevnu novinu imate najveće povjerenje?

Čak 57.3% građana Crne Gore nema povjerenje ni u jedne novine.

Novinama Vijesti vjeruje 17%, Dan-u 10.9%, Pobjedi 9.2%, a Dnevnim novinama 5.5%.

Koju TV stanicu redovno gledate? *

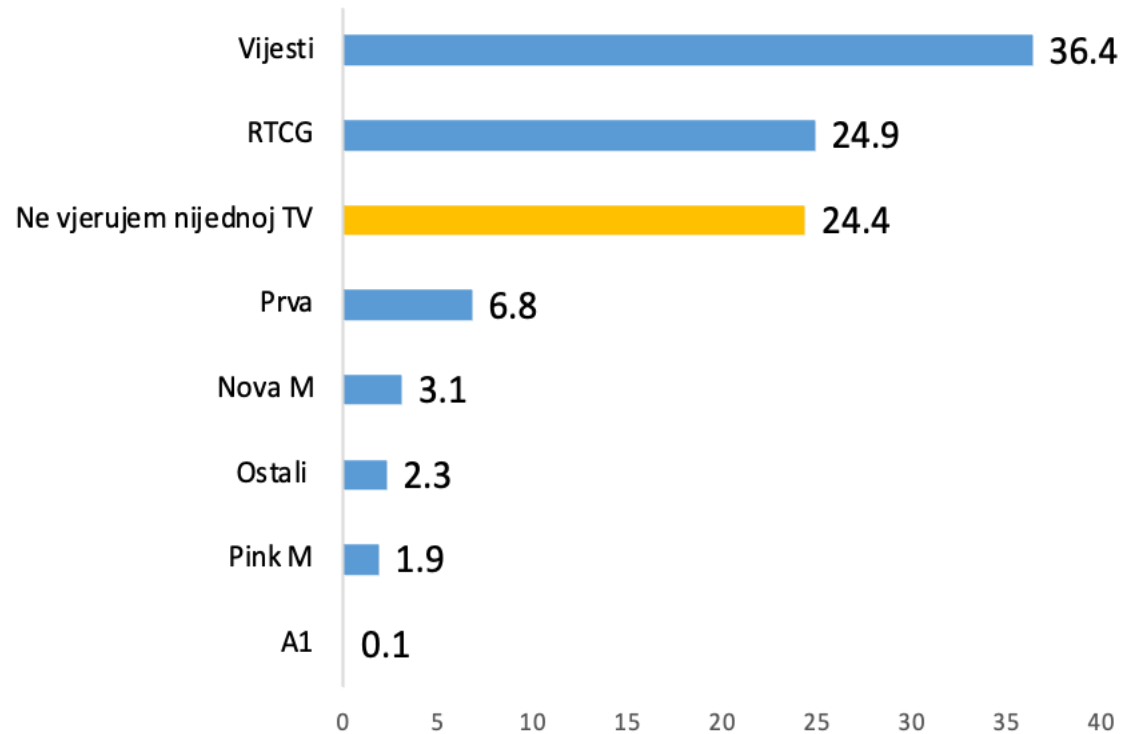
Televiziju Vijesti redovno gleda 61.4% građana Crne Gore, javni servis RTCG redovno prati 42.6%, a Prva-u TV 36.1%.

12.7% anketiranih prati neku od ostalih televizija, među kojima su najgledaniji filmski kanali koje redovno gleda 20.6% od onih koji su izabrali opciju Ostalo.

S druge strane 15.1% građana Crne Gore ne gleda redovno nijednu TV stanicu.

* Bilo je moguće dati više odgovora, iz kog razloga je suma odgovora veća od 100%

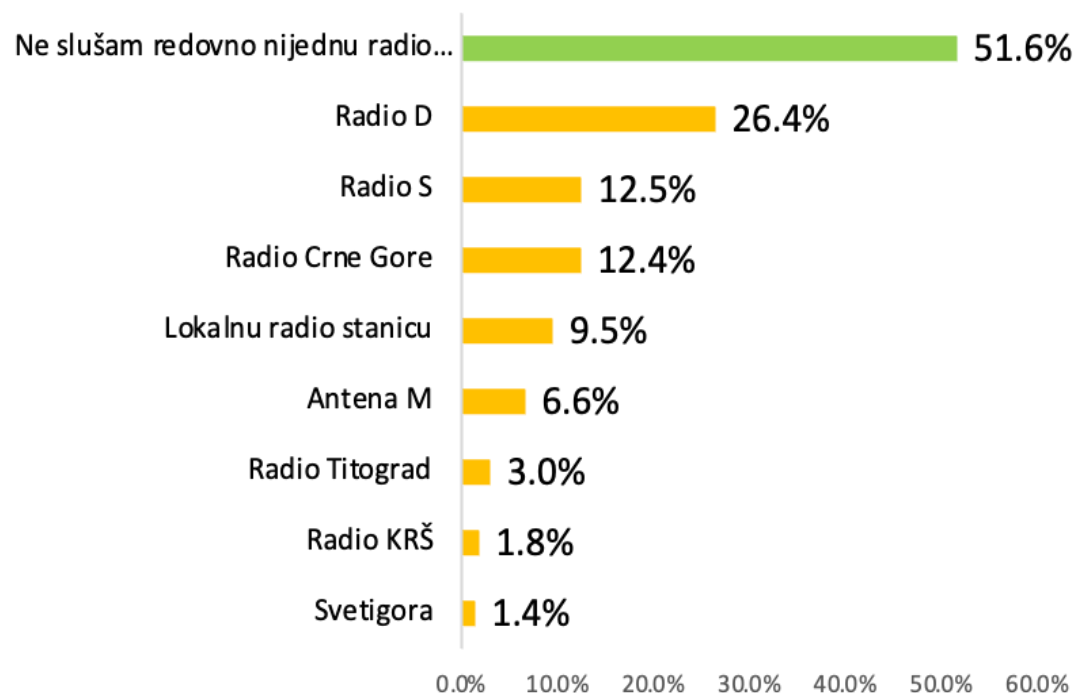
U koju TV stanicu imate najveće povjerenje?

Televiziji Vijesti vjeruje 36.4% građana, RTCG-u 24.9%, a Prvoj TV 6.8%.

Skoro četvrtina građana nema povjerenja ni u jednu TV kuću.

Koju radio stanicu redovno slušate? *

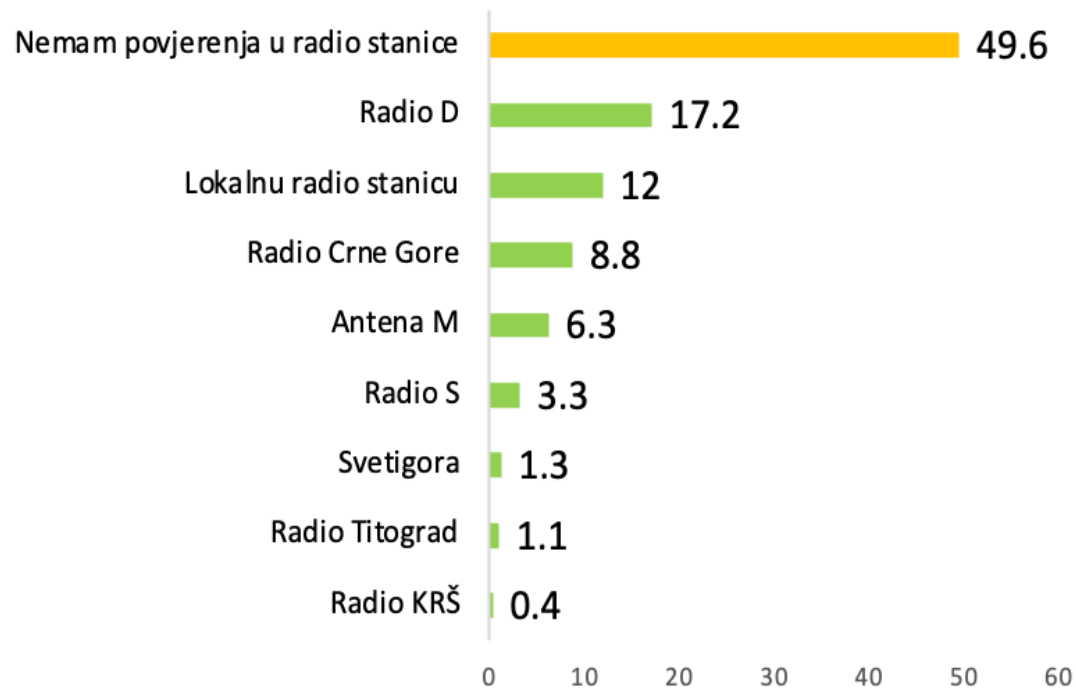
Više od polovine građana Crne Gore ne sluša redovno nijednu radio stanicu.

Radio D je najslušaniji (26.4%), zatim Radio S i Radio Crne Gore koje redovno sluša gotovo identičan procent ispitanika (12.5% i 12.4%).

Lokalne radio stanice sluša svaki deseti građanin CG.

* Bilo je moguće dati više odgovora, iz kog razloga je suma odgovora veća od 100%

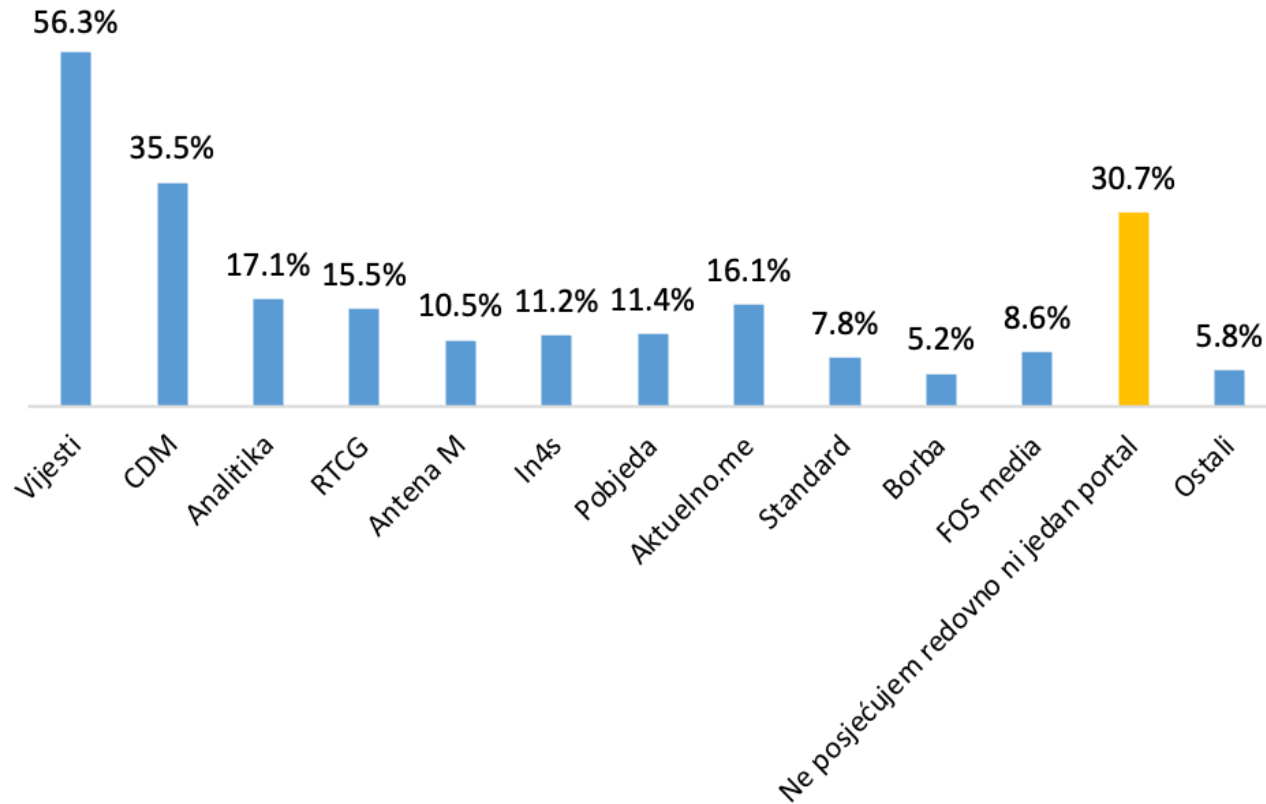
U koju radio stanicu imate najveće povjerenje?

Gotovo polovina građana Crne Gore nema povjerenje ni u jednu radio stanicu.

Radio D ima povjerenje 17.2% ispitanika, lokalnim radio stanicama ukupno vjeruje 12%, a Radiju Crne Gore 8.8% ispitanika.

Koji portal redovno posjećujete? *

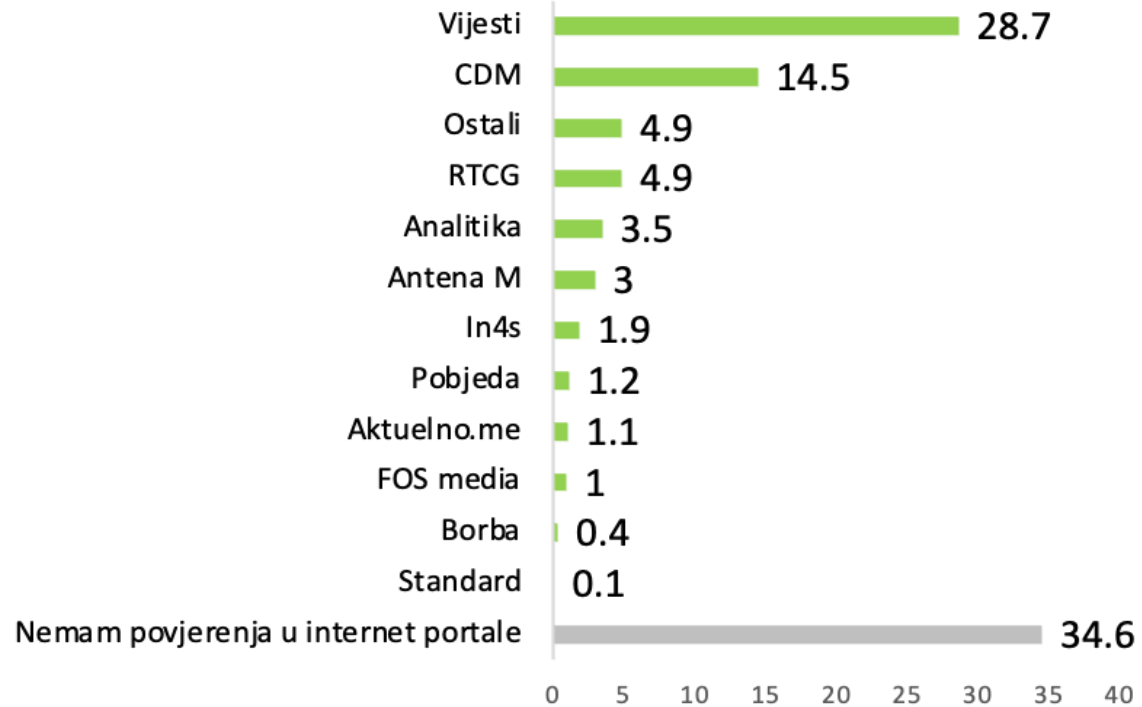

Portal Vijesti redovno posjećuje 56.3% građana Crne Gore, CDM 35.5%, portal Analitiku 17.1% ispitanika.

Svaki treći građanin CG ne posjećuje redovno Internet portale.

* Bilo je moguće dati više odgovora, iz kog razloga je suma odgovora veća od 100%

U koji portal imate najveće povjerenje?

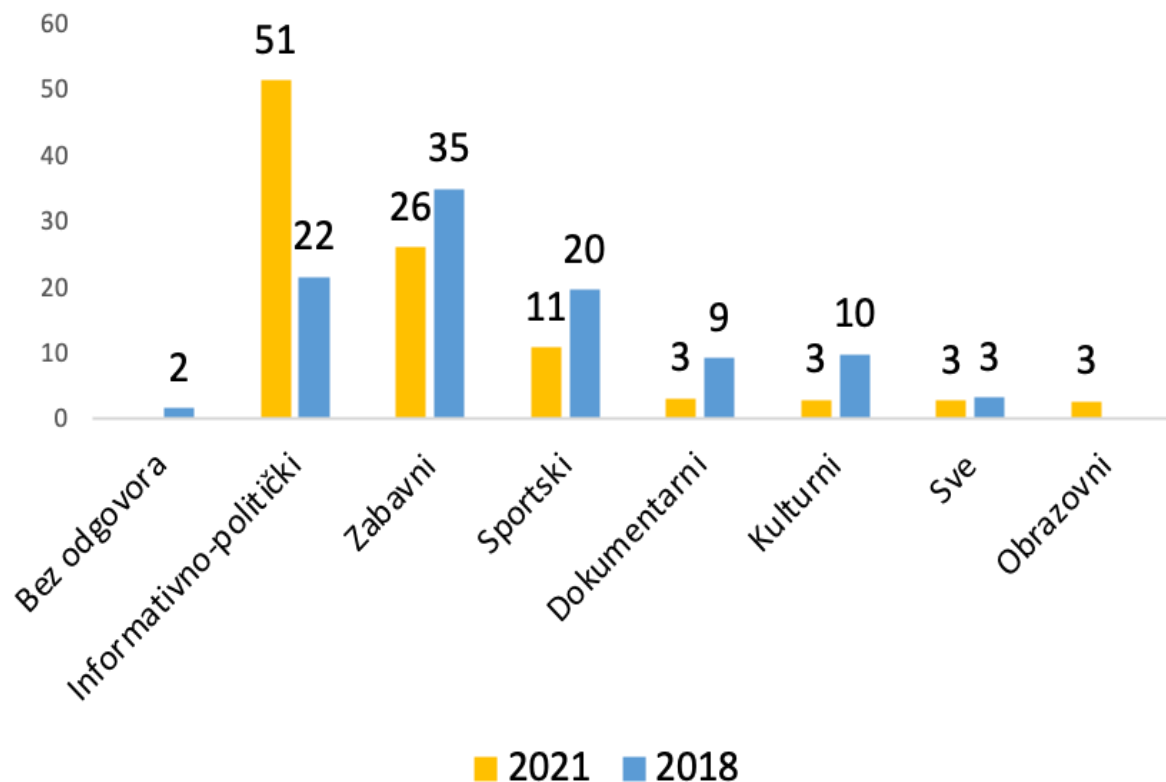

Portal Vijesti je portal kojem se najviše vjeruje (28,7%).

Na drugom mjestu se nalazi CDM, kom vjeruje 14.5% građana, dok je, daleko iza, na trećem mjestu po povjerenju portal RTCG sa povjerenjem od 4.9%.

Nešto više od trećine građana nema povjerenja u informacije koje dobija putem Internet portala.

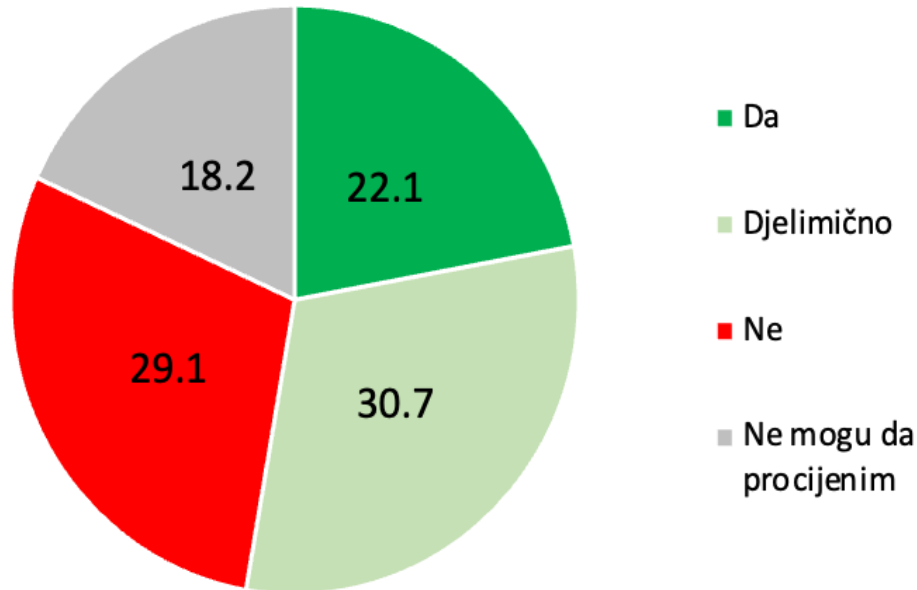
Kojoj vrsti medijskih sadržaja (informativno-politički, zabavni, sportski, dokumentarni, kulturni, ...) poklanjate najviše pažnje?

Više od polovine građana najviše pažnje poklanja informativno političkom sadržaju, što predstavlja rast od čak 29% u odnosu na 2018. godinu.

Zabavni sadržaji najviše zaokupljaju pažnju više od ¼ ispitanika, dok sportski sadržaj prati 11% građana.

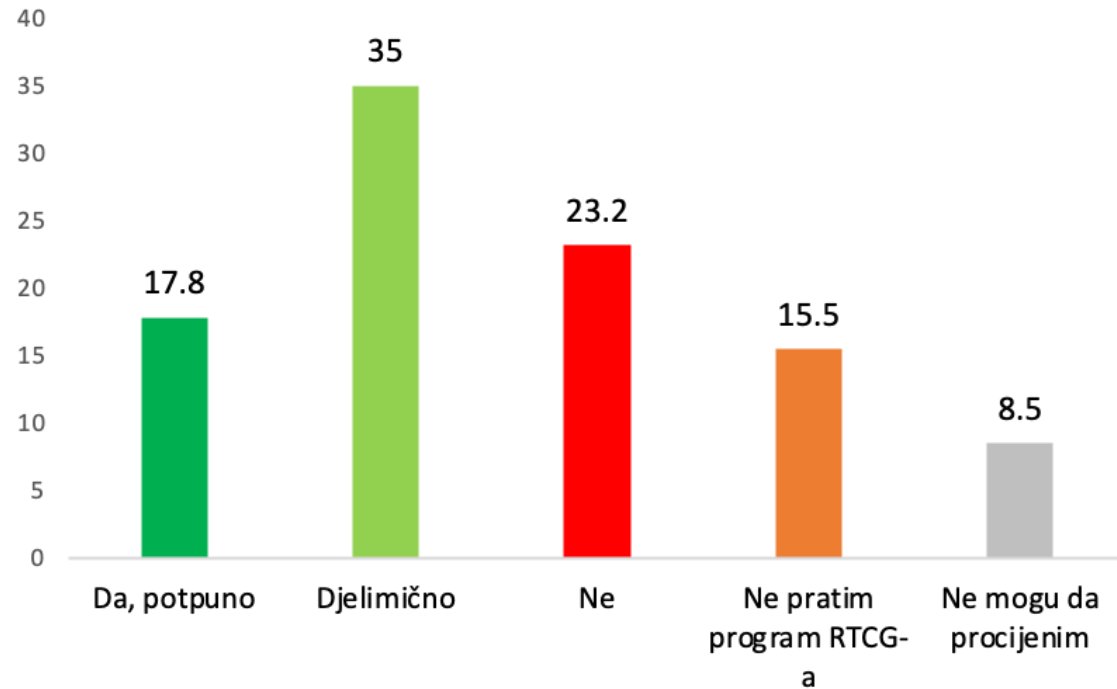
Da li, po Vašem mišljenju, javni servis RTCG ispunjava misiju medija koji izvještava u interesu javnosti?

Oko 22% građana smatra da javni servis RTCG u potpunosti, a oko 30% da djelimično ispunjava misiju medija koji izvještava u interesu javnosti.

Da Javni servis to ne čini smatra 29.1% građana, dok 18.2% nema stav o ovom pitanju.

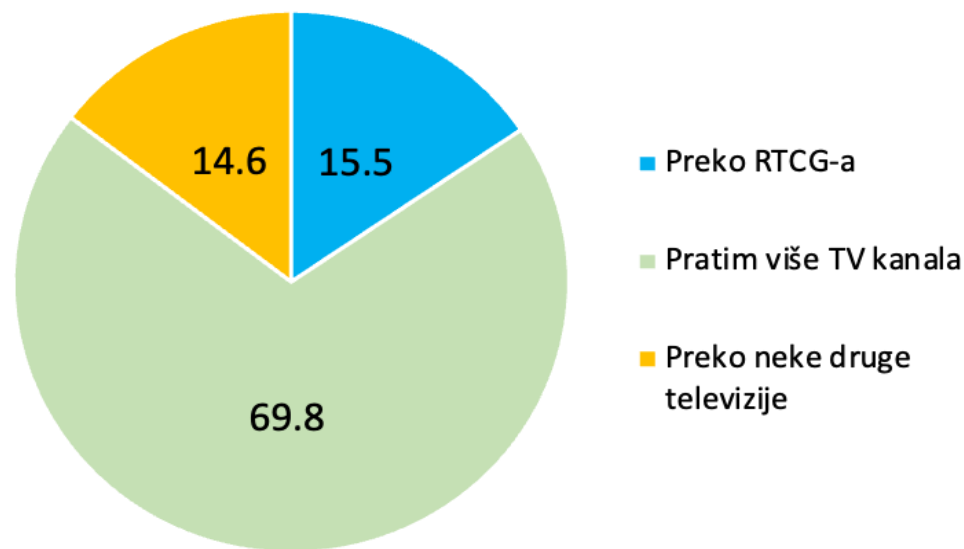
Vjerujete li informacijama koje se emituju kroz informativni program RTCG?

Informacijama koje se emituju kroz informativni program RTCG u potpunosti vjeruje 17.8% građana, dok nešto više od 35% (trećina) djelimično vjeruje tim informacijama.

Informativnom programu RTCG-a ne vjeruje 23.2% građana, dok 15.5% ne prati program javnog servisa.

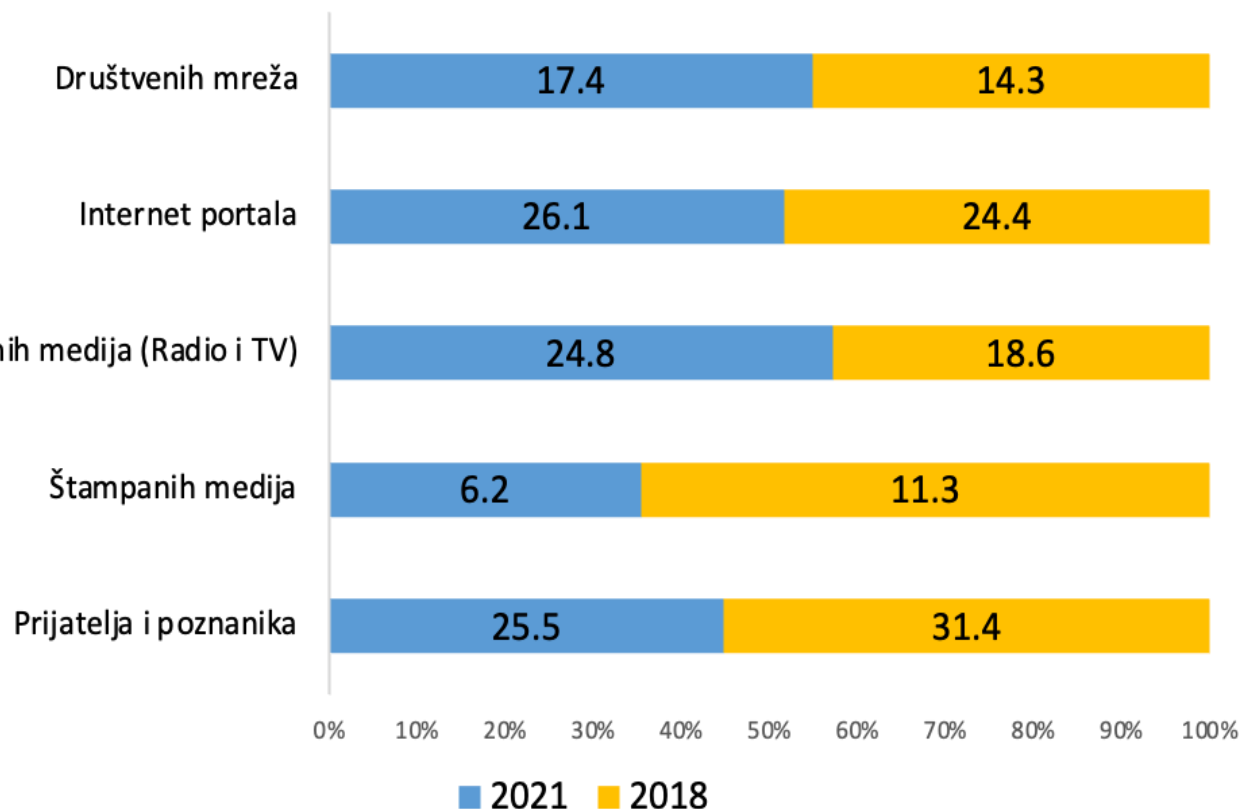
Kada se desi neki važan događaj u Crnoj Gori putem koje TV stanice se informišete?

Kada se u Crnoj Gori desi neki važan događaj, najveći broj građana (69.8%) se informiše tako što prati informacije više TV kuća.

Preko RTCG se u ovakvim slučajevima informiše 15.5% građana, a putem ostalih televizija 14.6% (od ovog broja, 79.3% građana je navelo televiziju Vijesti).

Novosti koje su Vam od izuzetne koristi u svakodnevnom profesionalnom i privatnom životu uglavnom dobijate od:

Nešto više od 3/4 građana te informacije dobija od različitih medija, prvenstveno preko internet portala (26.1%), zatim od emitivnih medija (radio i TV – 24.8%), te društvenih mreža (17.4%), i najmanje od štampanih medija (6.2%).

1/4 ispitanika informacije koje su im korisne u svakodnevnom profesionalnom i privatnom životu uglavnom dobijaju od prijatelja i poznanika.

U poređenju sa istraživanjem koje je realizovano 2018. godine, primjetno je da se građani sada o važnim informacijama više informišu putem Radio i TV (rast od 6.2%), društvenih mreža (rast od 3.1%), i Internet portala (rast od 1.7%).

Sa druge strane, danas se manje informišu iz štampanih medija (pad od 5.1%) i kroz razmjenu informacija sa prijateljima i poznanicima (pad od 5.9%).

Saglasnost sa pozitivnim tvrdjama o medijima

	Da	Donekle	Ne	Ne znam
Mediji u CG vode računa o interesima građana	17.8	48.5	25.7	8
Mediji u CG štite demokratiju	16.5	45.9	25	12.5
Medijima u CG je istina na prvom mjestu	15.1	41	37.9	6
Mediji u CG su nepristrasni	8.9	34.9	47.3	8.9
Mediji u CG se pridržavaju etičkog kodeksa	12	48.7	25.3	13.9
Mediji temeljno provjeravaju činjenice koje objavljuju	11.4	41.9	34.8	11.9
Mediji u CG štite pravo na privatnost žrtava nasilja i djece	27.4	42.8	14.3	15.4

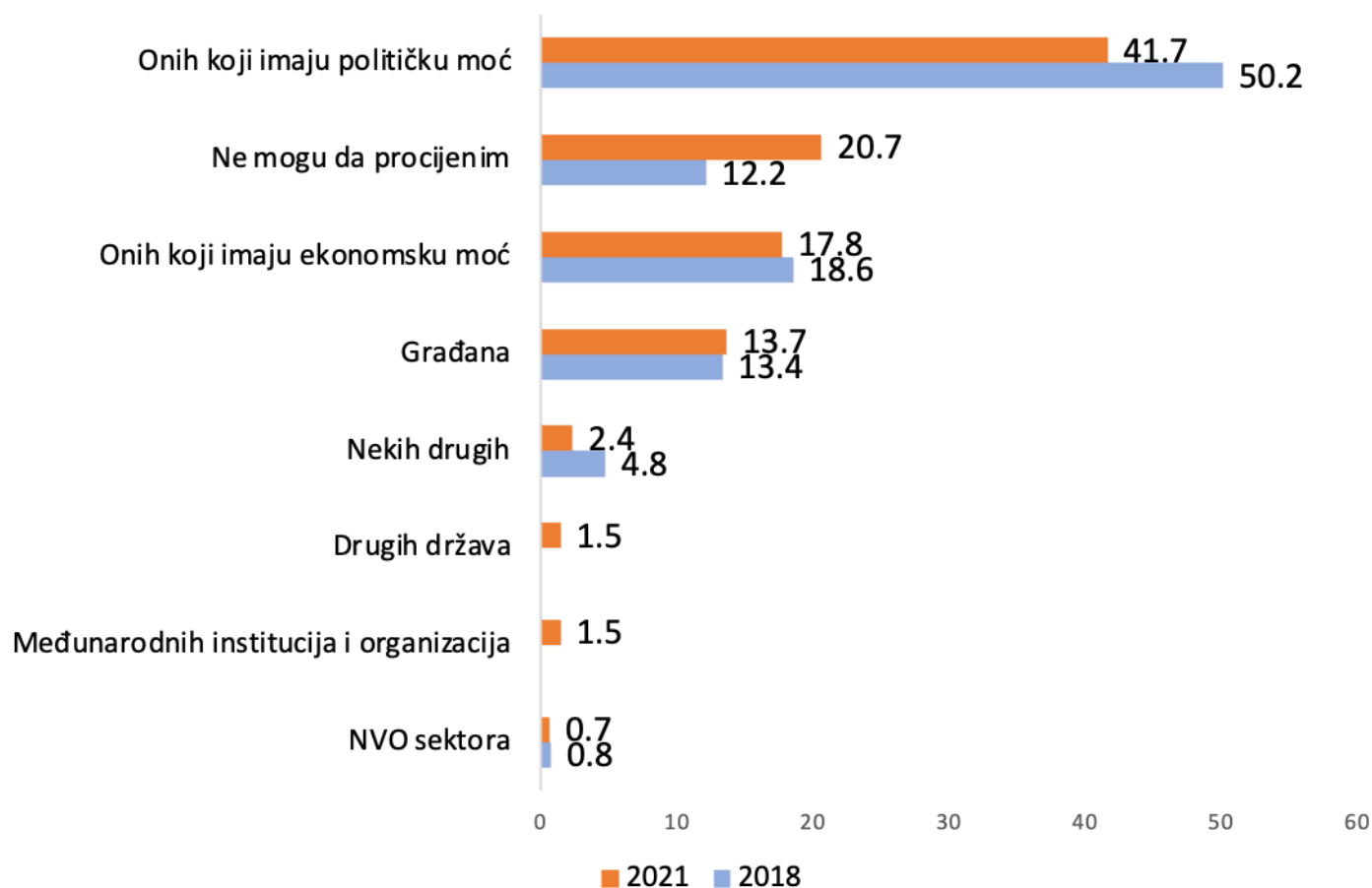
Kada je riječ o pozitivnim tvrdnjama, građani su najviše saglasni (suma odgovora Da i Donekle) sa tvrdnjom da mediji u Crnoj Gori štite pravo na privatnost žrtava nasilja i djece (70.2%), zatim da vode računa o interesima građana (66.3%) i da štite demokratiju (62.4%). S druge strane, 47.3% građana smatra da mediji nijesu nepristrasni, a 37.9% da im istina nije na prvom mjestom.

Saglasnost sa negativnim tvrdnjama o medijima

	Da	Donekle	Ne	Ne znam
Mediji u CG koriste činjenice pomješane sa glasinama	44.8	36.4	8.9	9.9
Mediji u CG teže senzacionalizmu i pretjerivanju	38.5	38.2	11.5	11.7
Mediji u CG često presudjuju prije suda	43.5	34	11.6	10.9
Mediji u CG nanose štetu demokratiji	18.2	41.8	22	18.1
Mediji u CG su neetični	19.3	43.1	22.1	15.5
Na uređivačku orijentaciju medija u velikoj mjeri utiče politička orijentacija vlasnika medija	49.8	34.4	5.7	10.1
Vlast i državni organi ometaju istraživačko novinarstvo	43.7	35	8.7	12.6

Kada je riječ o tvrdnjama sa negativnom konotacijom, 84.2% građana smatra da na uređivačku orijentaciju medija u velikoj mjeri utiče politička orijentacija vlasnika medija, 81.2% građana smatra da mediji u Crnoj Gori koriste činjenice pomiješane sa glasinama, a 78.7% da vlast i državni organi ometaju istraživačko novinarstvo.

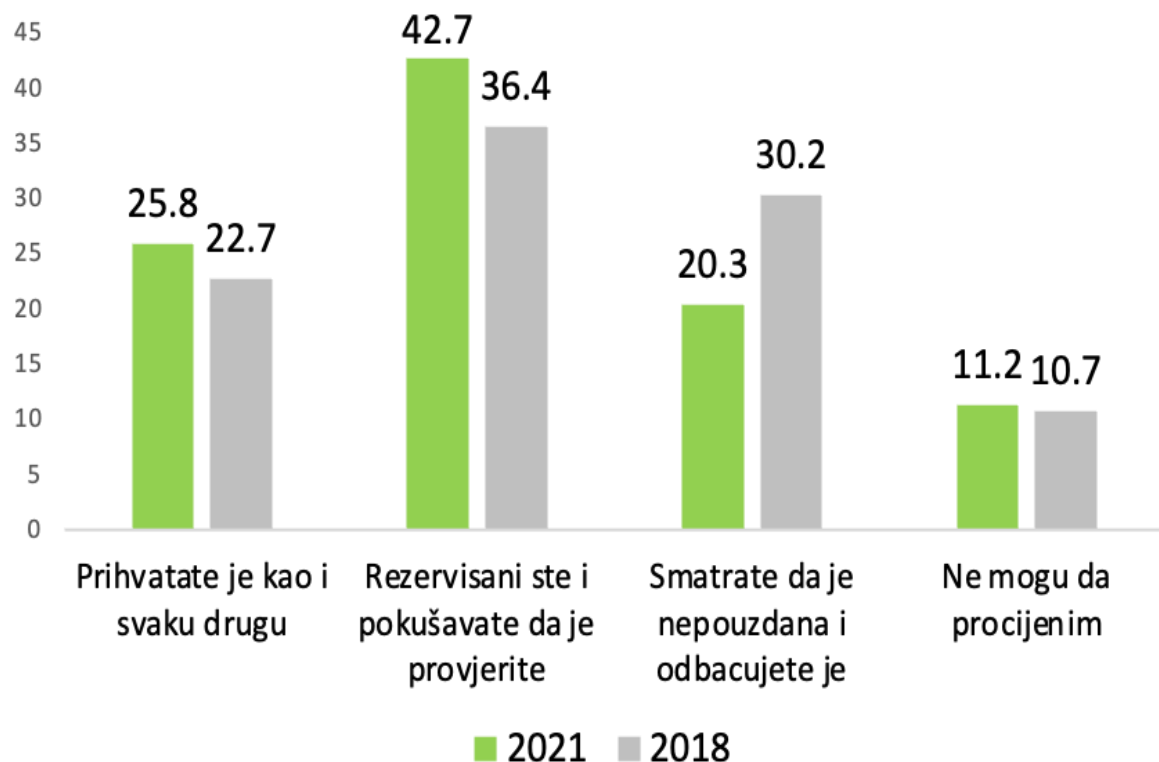
Medijima u Crnoj Gori je, na prvom mjestu, stalo do interesa:

Da je medijima u Crnoj Gori, na prvom mjestu, stalo do interesa onih koji imaju političku moć stav je 41.7% građana (u 2018. godini više od polovine ispitanika je bilo ovog stava), svaki peti ispitanik ne može da procijeni do čijih je interesa najviše stalo medija, dok 17.8% smatra da je medijima najviše stalo do interesa onih grupacija koje imaju ekonomsku moć.

Svega 13.7% ispitanika smatra da je medijima stalo do interesa građana.

Stav građana prema informaciji čiji izvor medij ne otkriva iz bilo kojih razloga (npr. "kako saznajemo iz pouzdanih izvora")?

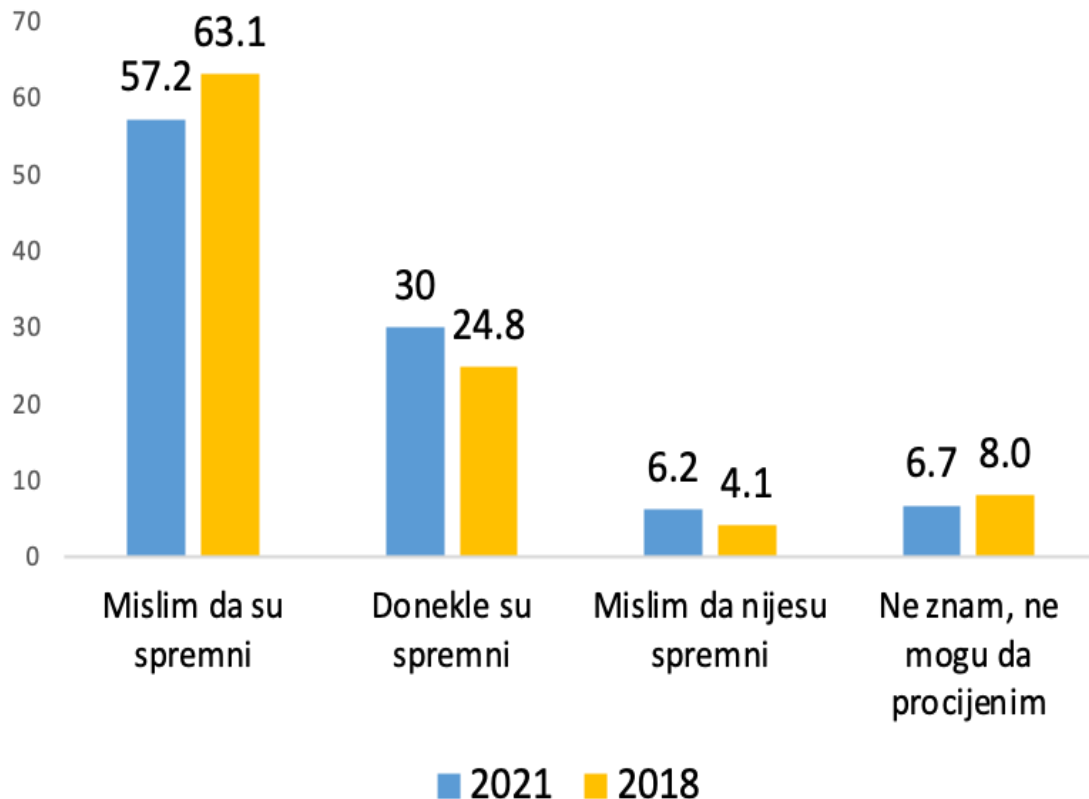

Najveći procenat ispitanika (42,7%) rezervisan je prema informacijama čiji izvor medij ne otkriva iz bilo kojih razloga (npr. "kako saznajemo iz pouzdanih izvora").

Svaki četvrti građanin takvu informaciju prihvata kao i svaku drugu, dok je svaki peti smatra nepouzdanom i odbacuje je.

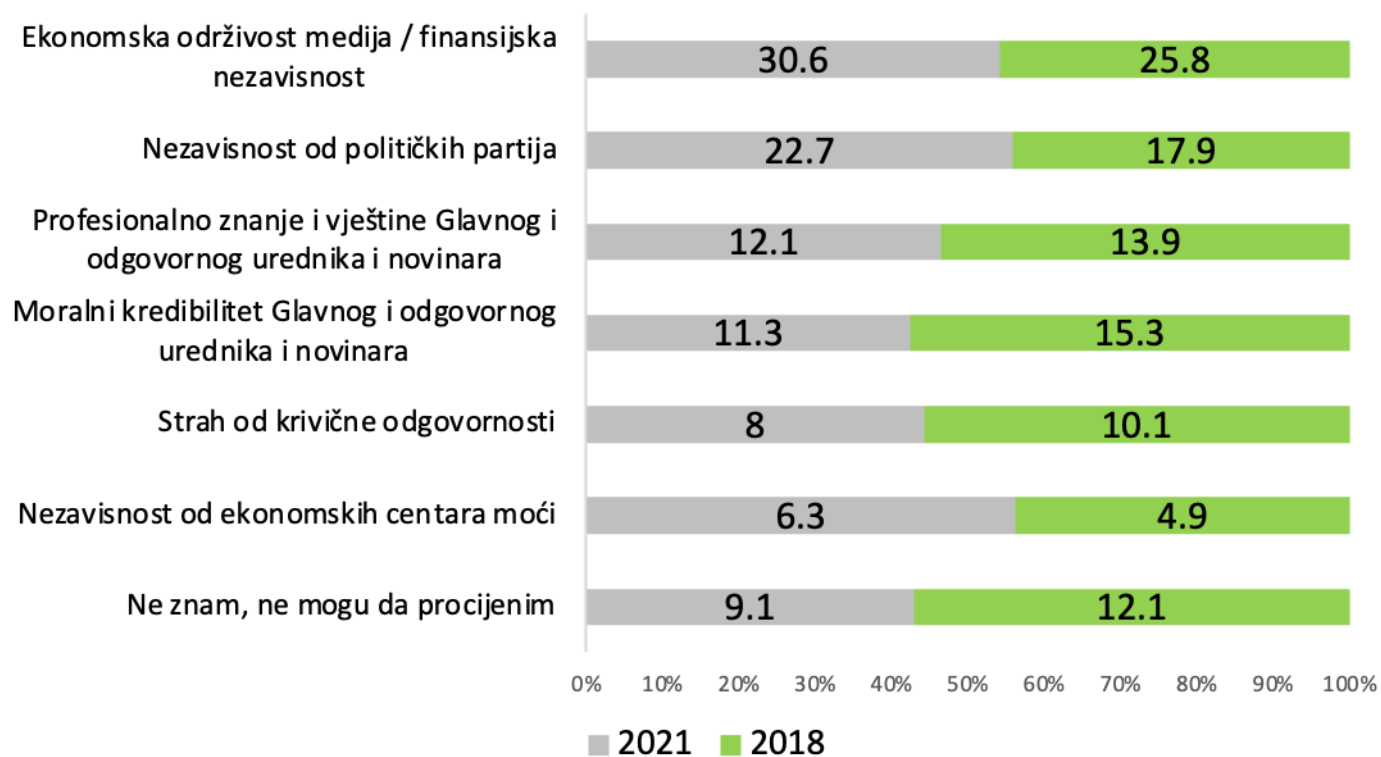
U odnosu na 2018. godinu mogu se uočiti određena kretanja koja ukazuju da se smanjilo nepovjerenje u ovaj tip informacija, ali i da su građani skloniji provjeri takvih informacija.

Koliko su, po Vašem mišljenju, mediji u Crnoj Gori spremni da, radi povećanja tiraža i rejtinga, objavljuju senzacionalističke informacije koje nijesu uopšte ili su nedovoljno provjerene?

Kumulativno, više od 87% anketiranih građana (87.2%) smatra da su mediji u Crnoj Gori spremni ili donekle spremni da, radi povećanja tiraža i rejtinga, objavljuju senzacionalističke informacije koje nijesu uopšte ili su nedovoljno provjerene

Što je za Vas najjača garancija da će neki medij pisati/izvještavati istinito, sveobuhvatno i politički nepristrasno?

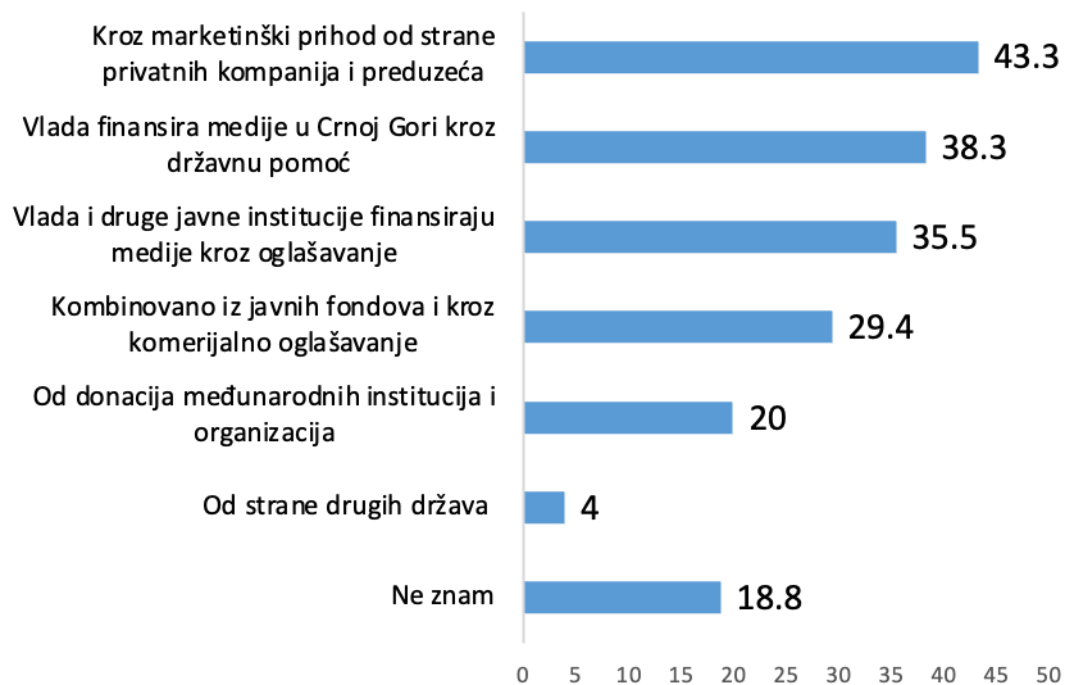

Najveći procenat ispitanika (30.6%) je mišljenja da je ekonomska održivost medija najjača garancija da će neki medij pisati/izvještavati istinito, sveobuhvatno i politički nepristrasno.

Na drugom mjestu, po učestalosti odgovora, je stav da je nezavisnost od političkih partija (22.7%) najveća garancija nezavisnosti medija, a na trećem mjestu da je najjača garancija nezavisnosti medija profesionalno znanje i vještine Glavnog i odgovornog urednika i novinara (12.1%).

U odnosu na 2018. godinu došlo je do neznatnih odstupanja, jer je u toj godini moralni kredibilitet Glavnog i odgovornog urednika i novinara „zauzimao“ treće mjesto, dok su ekonomska održivost i nezavisnost od političkih uticaja i tada bili najjače garancije za nezavisnost medija.

Kako se, po Vašem mišljenju, finansiraju mediji u Crnoj Gori?*

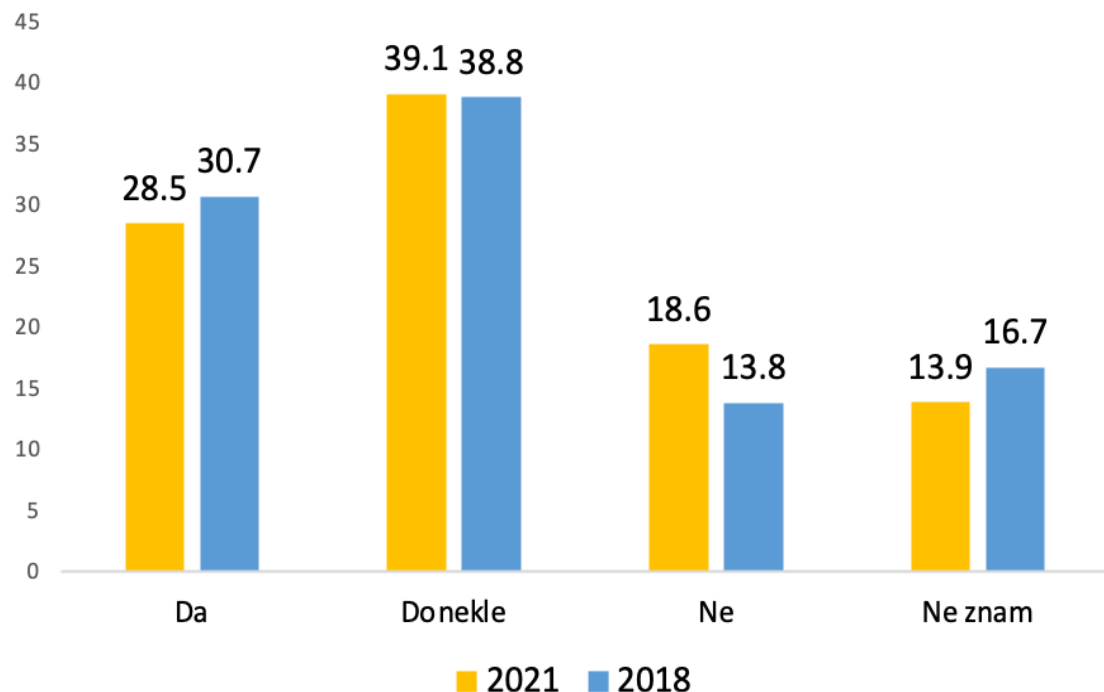
Da se mediji u Crnoj Gori finansiraju kroz marketinški prihod od strane privatnih kompanija i preduzeća smatra 43.3% građana Crne Gore. Približan je procenat onih koji su stava da se mediji finansiraju od strane Vlade putem državne pomoći (38.3%) i onih koji smatraju da Vlada i druge javne institucije finansiraju medije putem oglašavanja (35.5%).

Da se mediji u Crnoj Gori finansiraju od strane drugih država stav je 4% građana Crne Gore. Od tog broja, najviše je onih koji smatraju da se mediji finansiraju od strane Srbije – 87.5%, i od neke od zemalja članica EU 12.5%.

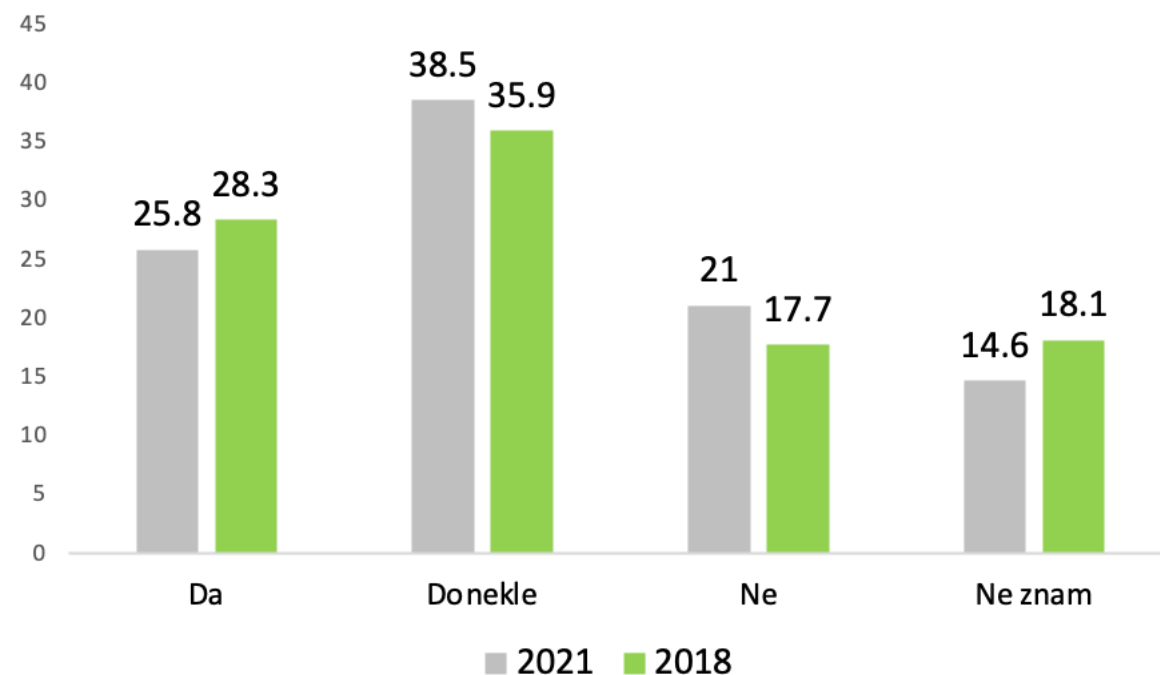
* Bilo je moguće dati više odgovora, iz kog razloga je suma odgovora veća od 100%

Da li mediji u Crnoj Gori, po Vašem mišljenju, ispunjavaju društvenu ulogu kontrolora onih koji imaju:

POLITIČKU MOĆ

EKONOMSKU MOĆ

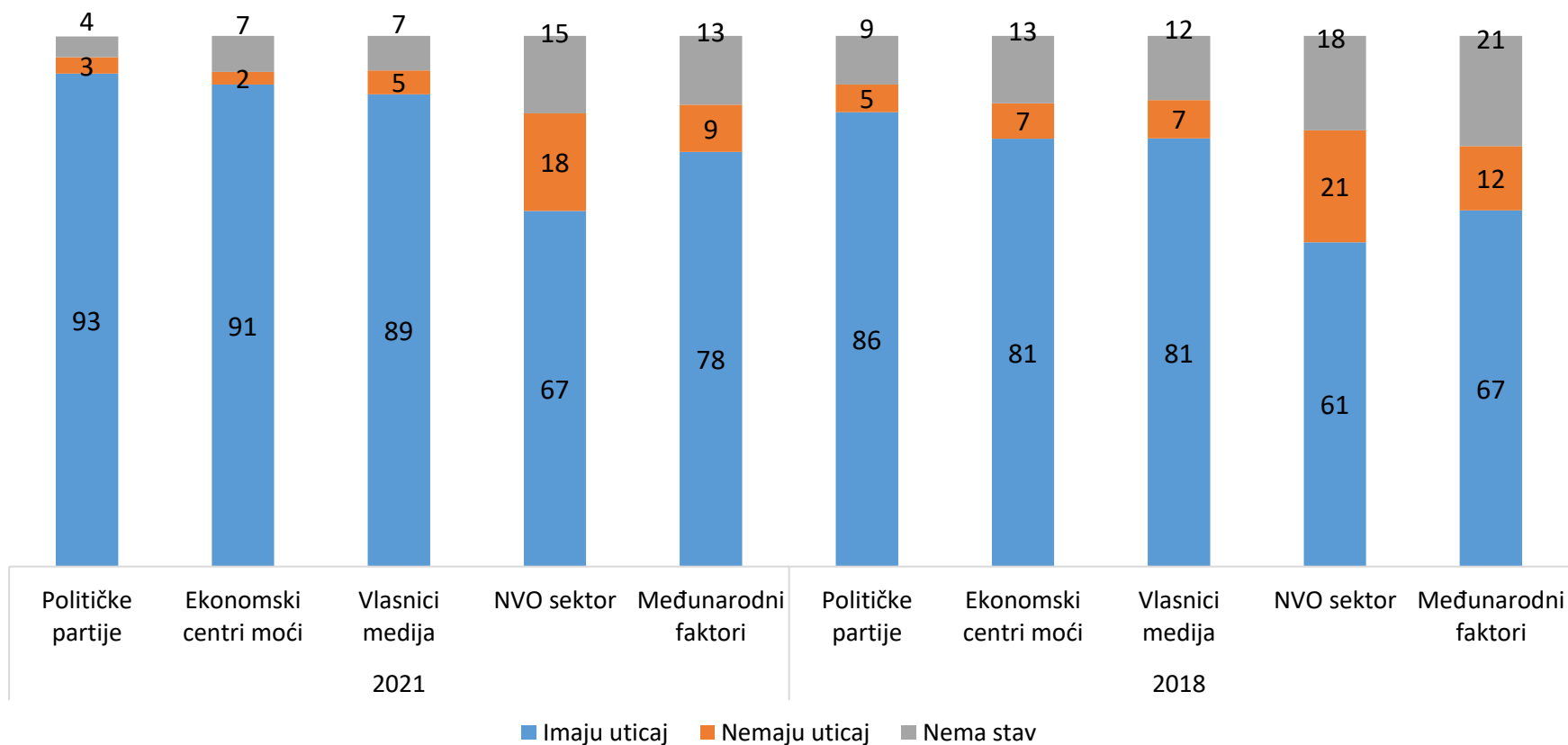

Posmatrano ukupno, može se zaključiti da 67.6% građana smatra da mediji potpuno ili uglavnom vrše ulogu kontrolora onih subjekata koji imaju političku moć, što je skoro na nivou 2018. godine.

Da mediji u Crnoj Gori ispunjavaju (potpuno ili djelimično) društvenu ulogu kontrolora onih koji imaju ekonomsku moć stav je 64.3% građana Crne Gore (suma odgovora Da i Djelimično). Suprotnog stava je 21% ispitanika, dok stav o ovom pitanju nema njih 14.6%.

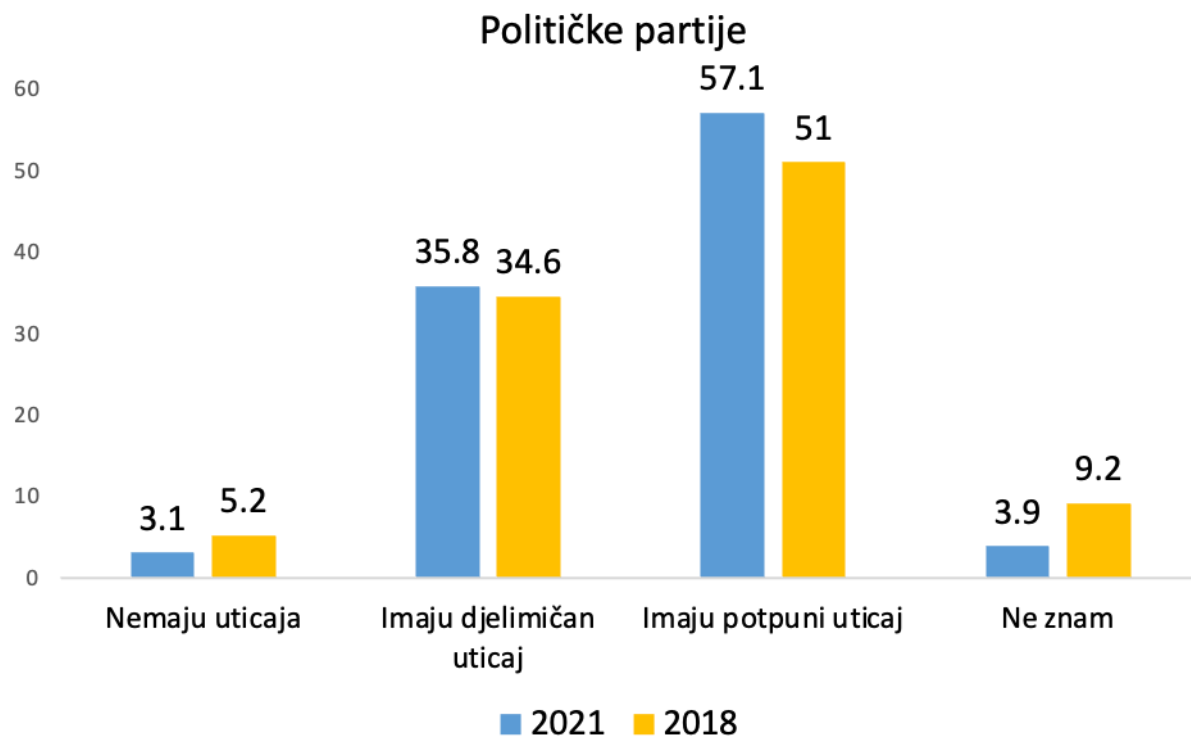
Koliko, po Vašem mišljenju, imaju uticaja na uređivačku politiku medija u Crnoj Gori:

Suma odgovora

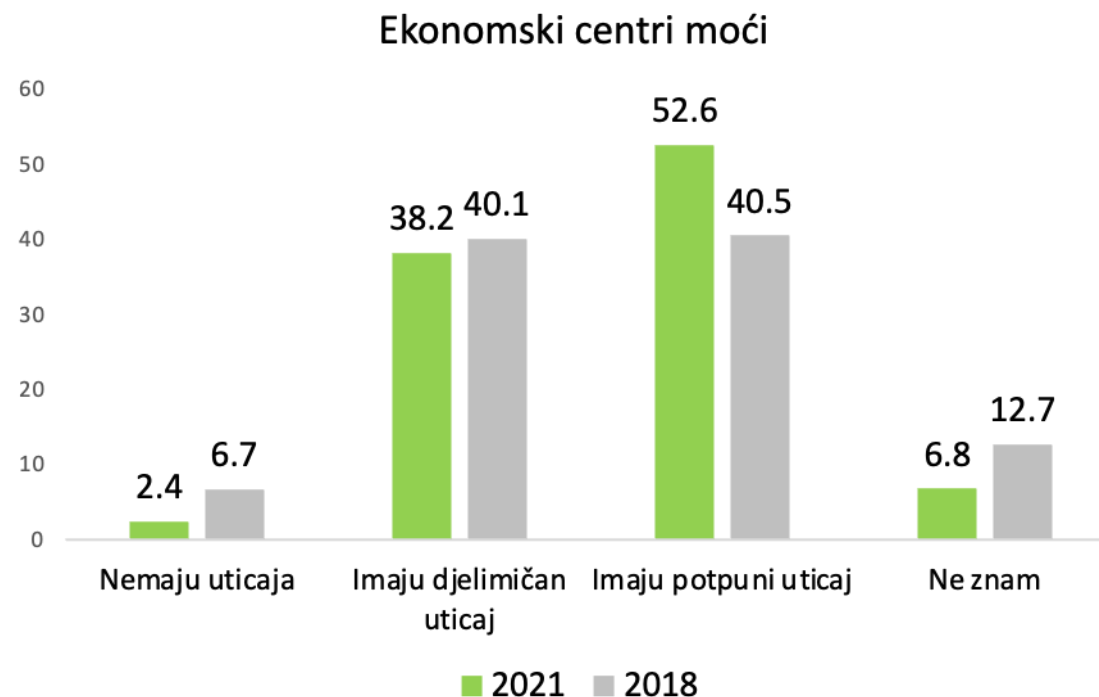

Generalno posmatrajući podatke za svih pet subjekata, može se zaključiti da se promijenila percepcija građana o ovom pitanju u odnosu na 2018. godinu, i da sada građani smatraju da svi navedeni subjekti imaju više uticaja na uređivačku politiku medija u Crnoj Gori.

Koliko, po Vašem mišljenju, imaju uticaja na uređivačku politiku medija u Crnoj Gori:

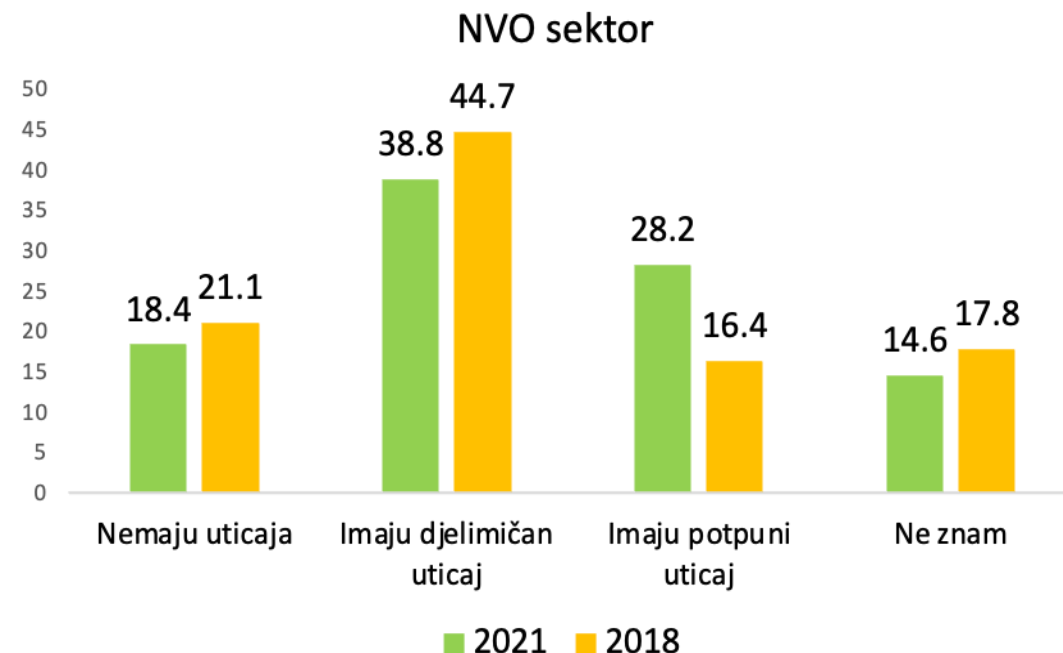
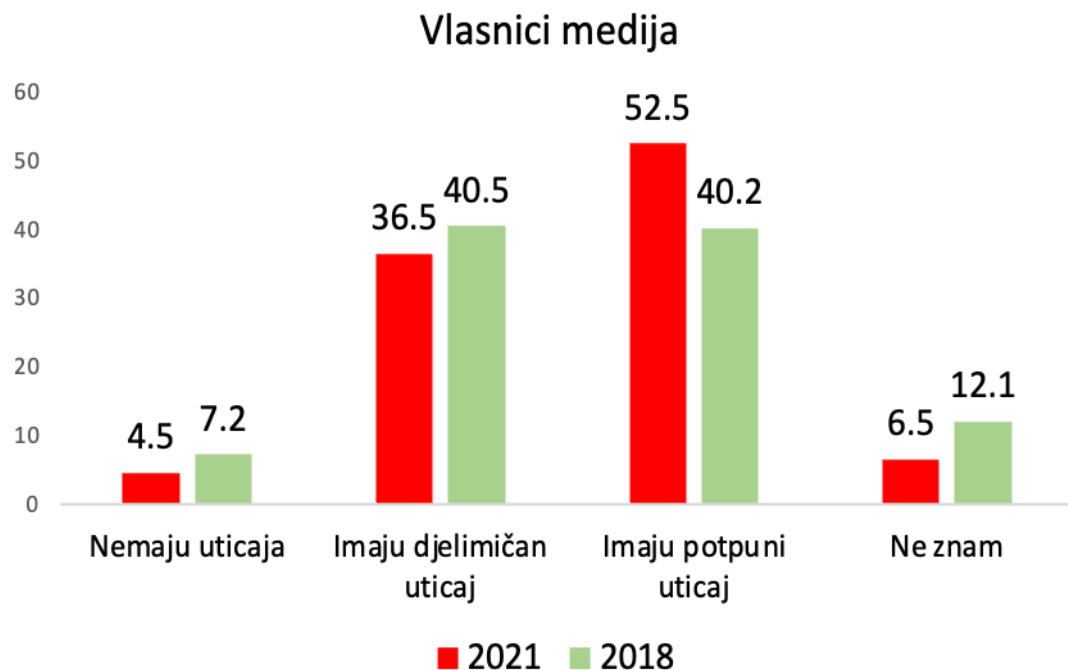

Više od polovine anketiranih građana (57.1%) smatra da političke partije imaju potpuni uticaj na uređivačku politiku medija u Crnoj Gori. Interesantan je podatak da je u odnosu na 2018. godinu došlo do porasta broja onih koji su saglasni sa ovim stavom (rast od 6.1%). Nešto više od 1/3 anketiranih građana smatra da političke partije imaju djelimičan uticaj na uređivačku politiku medija, dok svega 3.1% smatra da političke partije nemaju uticaja na uređivačku politiku medija u Crnoj Gori.

Da ekonomski centri moći imaju potpuni uticaji na uređivačku politiku medija stav je 52.6% anketiranih građana (što predstavlja rast od čak 12.1% u odnosu na 2018. godinu). Takođe, 38.2% građana smatra da ekonomski centri moći imaju djelimičan uticaj na uređivačku politiku medija u Crnoj Gori. Da ovi subjekti nemaju uticaj na uređivačku politiku medija u CG mišljenja je 2.4% ispitanika.

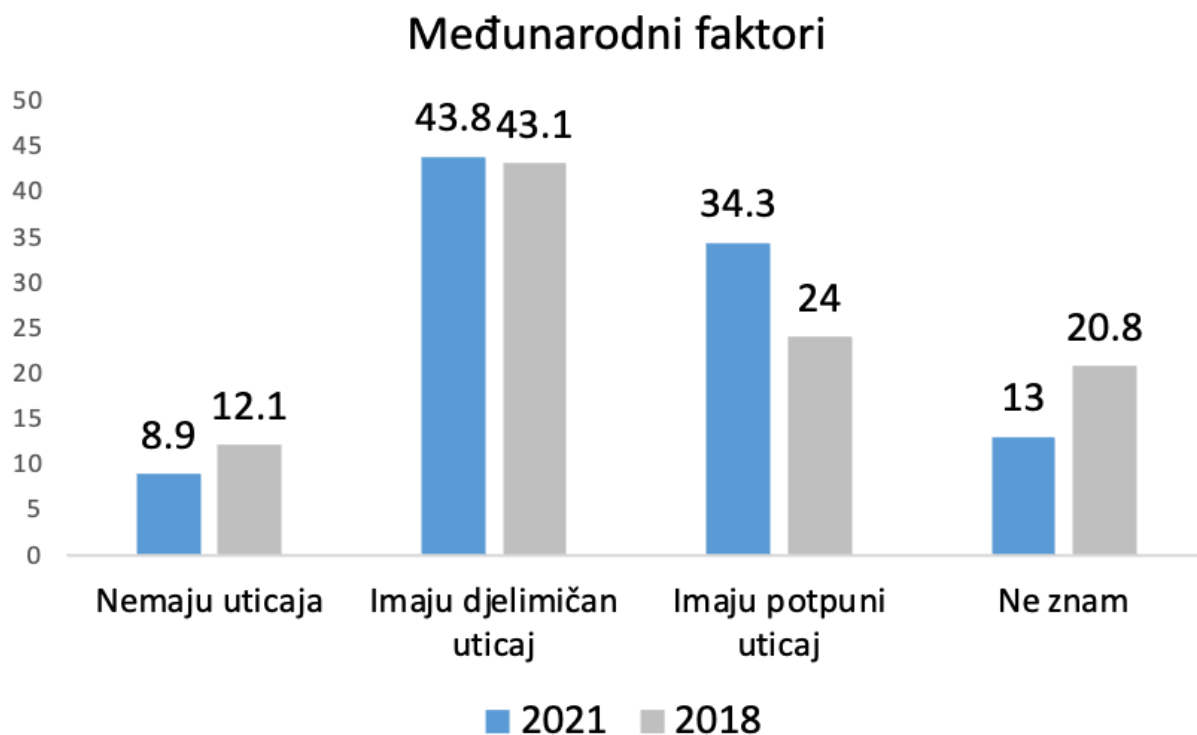
Koliko, po Vašem mišljenju, imaju uticaja na uređivačku politiku medija u Crnoj Gori:

Više od polovine građana (52.5%) smatra da vlasnici medija u potpunosti utiču na uređivačku politiku medija, što predstavlja rast od 12.3% u odnosu na 2018. godinu. Da vlasnici medija imaju djelimičan uticaj na uređivačku politiku mišljenje je 36.5% ispitanika, dok je svega 4.5% onih koji smatraju da vlasnici medija nemaju uticaja.

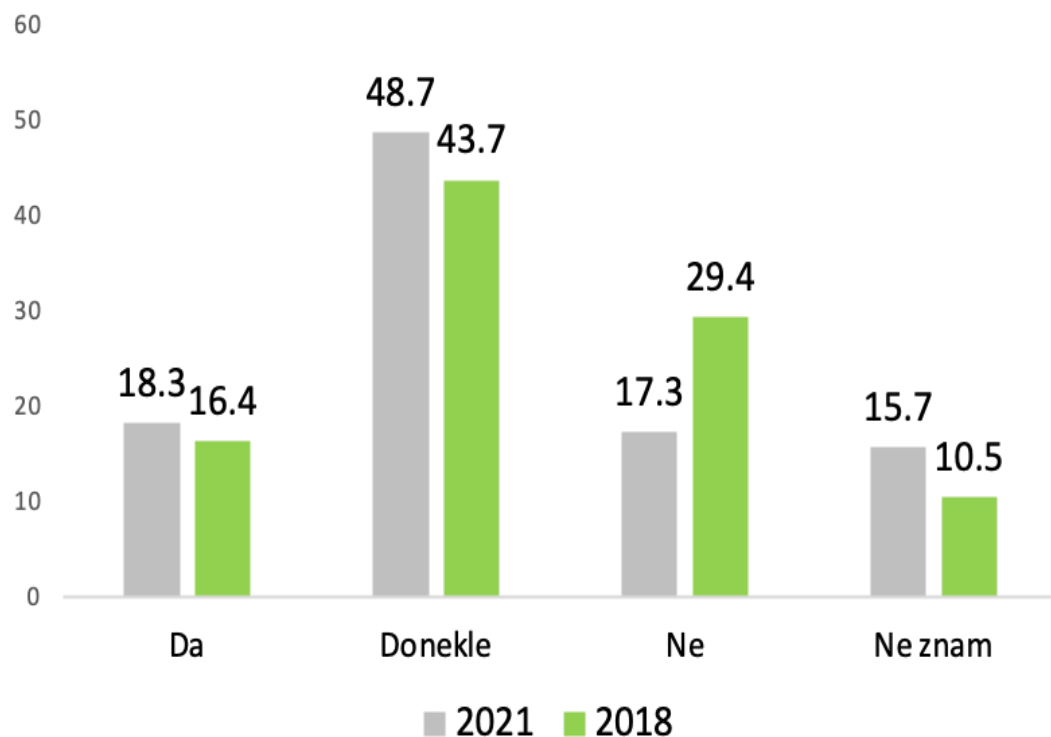
Da NVO sektor ima potpuni uticaj na uređivačku politiku medija stav je 28,2% anketiranih građana (što je za 11,8% više u odnosu na 2018. godinu). Takođe, 38,8% (manje za 5,9% u odnosu na prije 3 godine) građana smatra da NVO sektor ima djelimičan uticaj na uređivačku politiku medija u Crnoj Gori, a 18,4% da nemaju uticaja.

Koliko, po Vašem mišljenju, imaju uticaja na uređivačku politiku medija u Crnoj Gori:

Nešto više od 1/3 građana je mišljenja da međunarodni faktori imaju potpuni uticaj na uređivačku politiku medija u Crnoj Gori, što je za 10.3% više u odnosu na prije tri godine. Da ovi subjekti imaju djelimičan uticaj stav je 43.8% građana, dok 8.9% ispitanika smatra da nemaju uticaj.

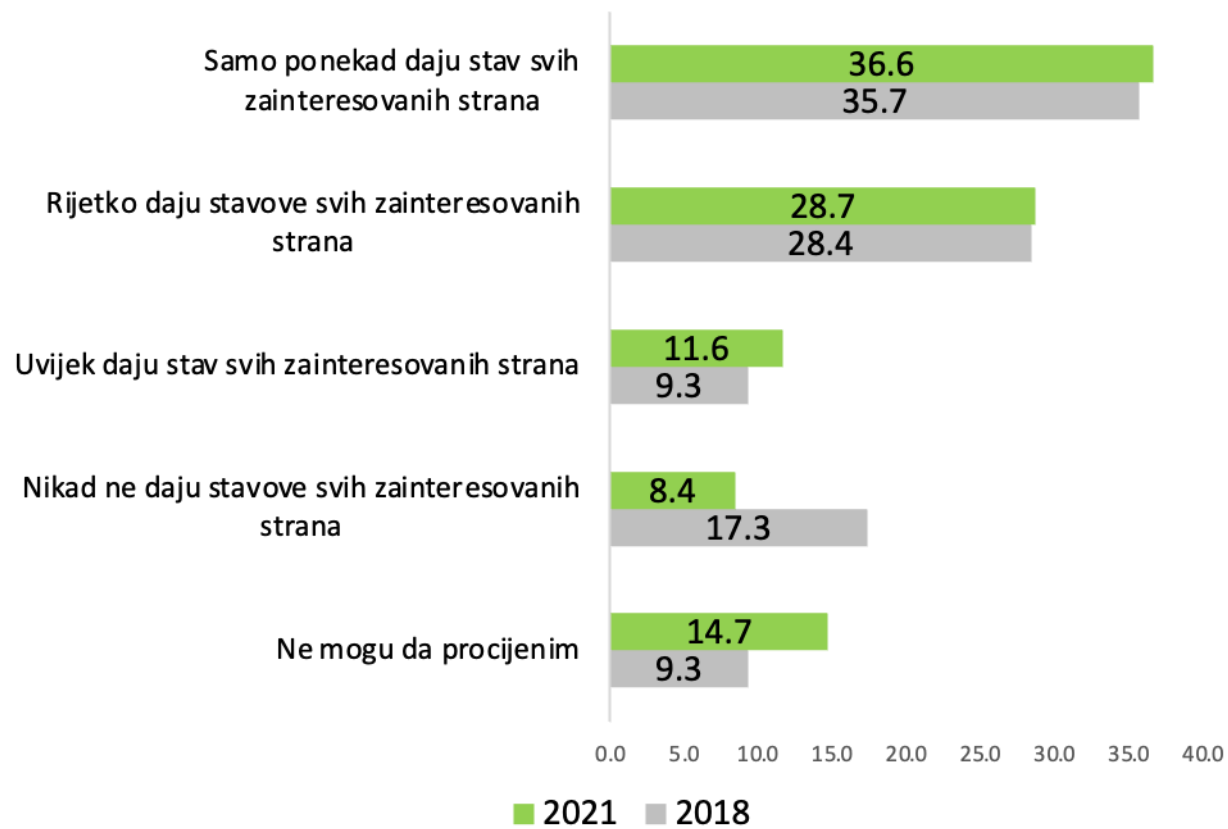
Da li mediji u Crnoj Gori obezbjeđuju dovoljno prostora za javnu debatu radi donošenja najboljih odluka ili postizanja kompromisa oko važnih društvenih pitanja?

Najveći procenat anketiranih građana (67%) je mišljenja da mediji u Crnoj Gori *potpuno* (18.3) i *donekle* (48.7%) obezbjeđuju dovoljno prostora za javnu debatu radi donošenja najboljih odluka ili postizanja kompromisa oko važnih društvenih pitanja. Suprotnog je stava 17.3% građana, dok je onih koji nemaju stav o ovom pitanju 15.7%.

U odnosu na 2018. godinu, može se zaključiti da se promijenila percepcija građana o ovom pitanju, u pozitivnom smjeru za medije, jer je sada značajno veći procenat (za 6.9%) onih koji smatraju da mediji u CG obezbjeđuju prostor za javnu debatu.

Kada izvještavaju o nekom kontroverznom događaju, mediji u Crnoj Gori:

Najveći procenat građana (36.6%) smatra da mediji, kada izvještavaju o nekom kontroverznom događaju, samo ponekad daju stav svih zainteresovanih strana. Kada se ovim procentima dodaju i procenti onih koji su izjavili da mediji rijetko daju stavove svih zainteresovanih strana, dobijamo podatke da skoro 2/3 građana smatra da mediji samo ponekad i rijetko daju stavove svih zainteresovanih strana.

S druge strane, 11.6% anketiranih građana smatra da mediji uvijek daju stav svih zainteresovanih strana, dok 8.4% ispitanika je mišljenja da mediji nikada ne daju stavove svih strana. Upravo je ovdje primjetna značajna razlika u odnosu na 2018. godinu, kada se za ovaj modalitet odgovora odlučilo 17.3% građana.

Dakle, značajno manji broj građana (za 8.9%) smatra da mediji nikada ne daju stavove svih zainteresovanih strana kada izvještavaju o nekom kontraverznom događaju.

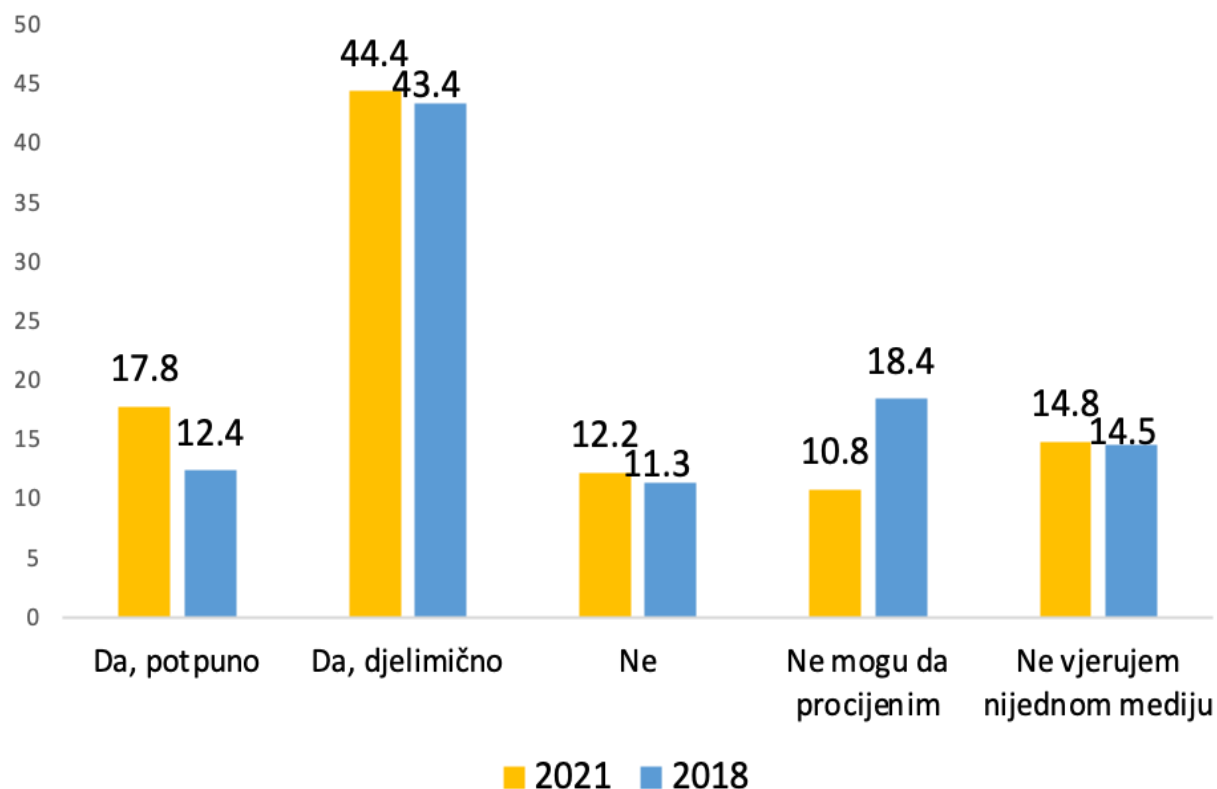
Generalno ocjenjujući, da li mislite da su mediji u Crnoj Gori nezavisni/objektivni?

2021	Da	Djelimično	Ne	Ne mogu da procijenim
Štampani mediji	8.9	36.4	35.8	18.9
Radio	11.3	34.5	33.0	21.2
TV	14.1	41.5	38.0	6.4
Internet portali	10.5	35.7	36.7	17.1
2018	Da	Djelimično	Ne	Ne mogu da procijenim
Štampani mediji	11.8	38.1	39.2	10.9
Radio	15.0	35.6	35.6	13.8
TV	11.4	37.3	41.5	9.8
Internet portali	12.7	35.8	36.1	15.4

Za razliku od istraživanja iz 2018. godine, kada je najveći procenat ispitanika smatrao da mediji u Crnoj Gori nijesu nezavisni/objektivni, a zatim da su mediji djelimično nezavisni/objektivni, ovo istraživanje pokazuje da je došlo do promjene percepcije građana o ovom pitanju i da sada građani u najvećem procentu smatraju da su mediji, bez obzira na tip medija, djelimično nezavisni i objektivni, osim u slučaju Internet portala gdje je skoro jednak procenata građana koji su izjavili da je ovaj tip medija djelimično nezavisan (35.7%), odnosno da to nije (36.7%).

Među onim medijima za koje građani smatraju da nijesu nezavisni/objektivni, na prvom mjestu se nalazi TV (38%), ali se ovaj mediji takođe nalazi na prvom mjestu među onim medijima za koje građani smatraju da su nezavisni/objektivni (14.1%).

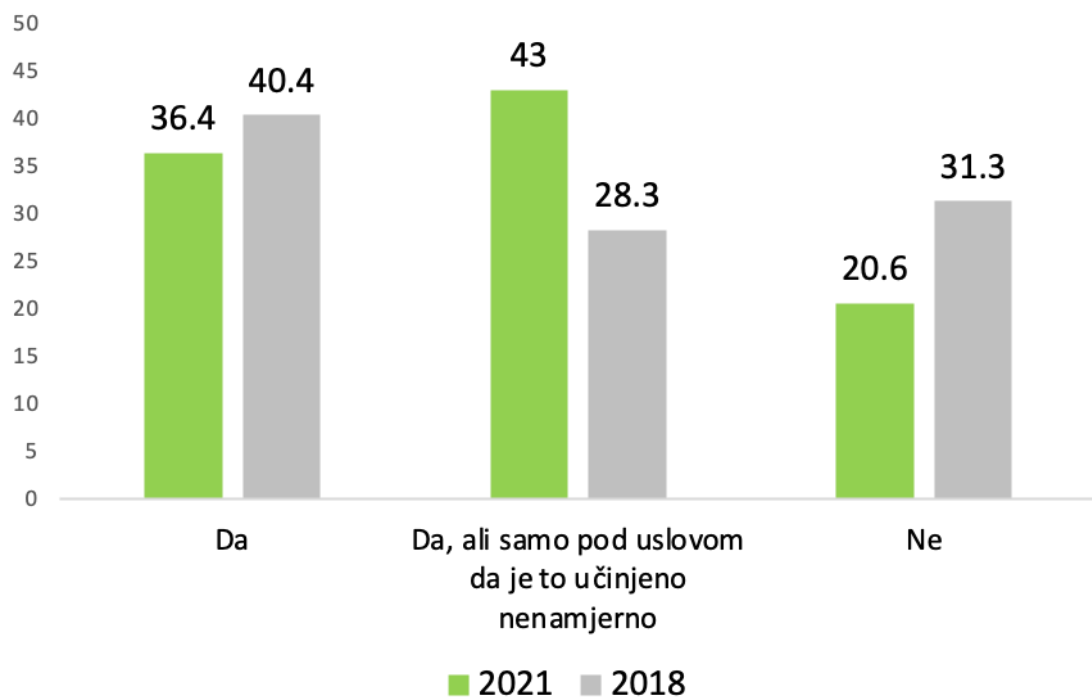
Da li je medij, u koji imate najveće povjerenje, nezavisan/objektivan?

Najveći procenat anketiranih građana (44.4%) smatra da je medij u koji imaju najveće povjerenje, djelimično nezavisan/objektivan, a 17,8% da je potpuno nezavisan/objektivan. Svaki deseti ispitanik nije mogao da procijeni u kojoj mjeri je medij u koji ima najveće povjerenje nezavisan/objektivan.

Kada uporedimo podatke sa 2018. godinom, možemo primjetiti da je porastao procenat građana koji smatra da su mediji, u koje oni imaju najveće povjerenje, nezavisni odnosno objektivni.

Da li ste spremni da oprostite Vašem omiljenom mediju ako iznese neistinu o nekome ko Vam se, iz bilo kojih razloga, ne dopada?

Više od 1/3 onih koji imaju omiljeni medij su spremni da oprostite tom mediju ako iznese neistinu o nekome ko mu se, iz bilo kojih razloga, ne dopada, a 43% je spremno da oprostite pod uslovom da to nije učinjeno namjerno. Svaki peti ispitanik koji ima omiljeni medij nije spreman da oprostite tom mediju za iznesene neistine.

Upoređujući sa podacima iz 2018. godine, zaključuje se da je više građana (za oko 15%) spremno da oprostite svom omiljenom mediju iznošenje neistina, ali pod uslovom da je to učinjeno nenamjerno, dok se smanjio (za 4%) procenat onih koji su spremni da oprostite bezuslovno. Takođe, smanjio se i broj onih (za oko 11%) koji ne bi oprostili svom omiljenom mediju iznošenje neistina.

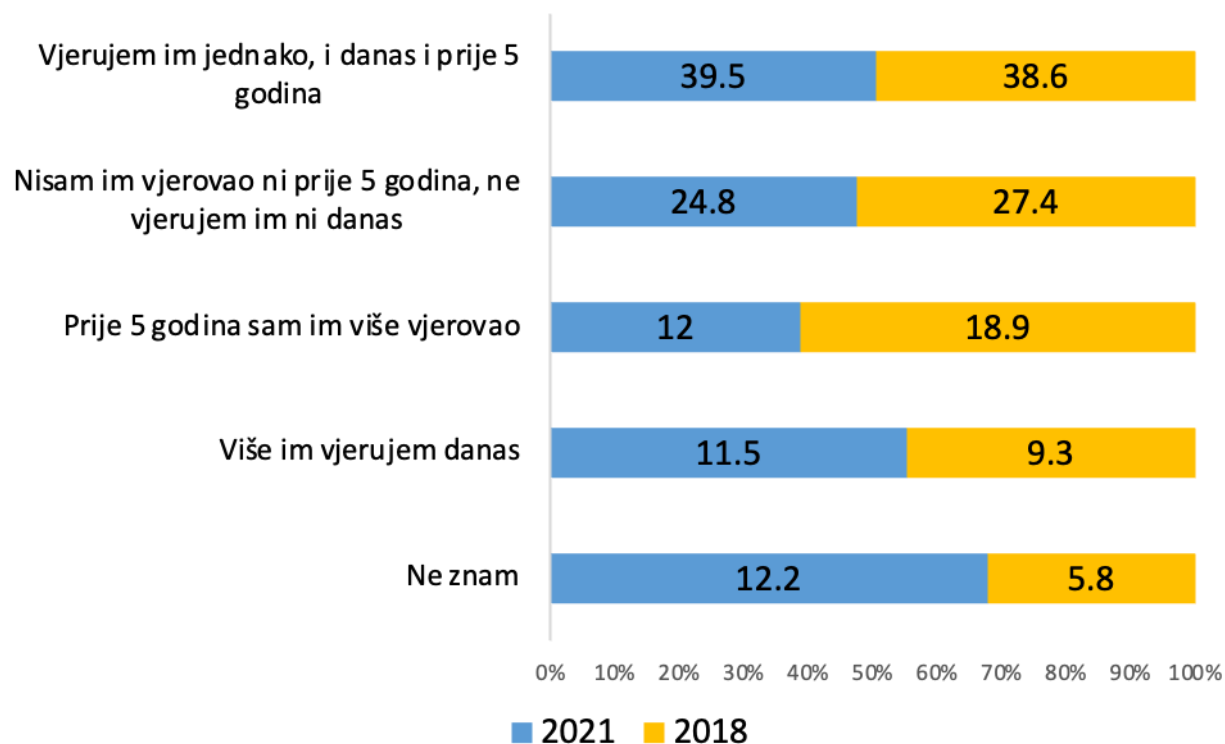
Da li ste saglasni sa sledećim tvrdnjama?

Tvrdnje:	Da	Donekle	Ne	Ne znam
Novinari u CG treba da imaju licencu za rad	78.3	12.1	3.1	6.5
Zakonom o medijima treba definisati ko je novinar	79.9	13	2.2	4.8
Novinari u CG treba da se specijalizuju za uže tematske oblasti	74	17	4.4	4.6
Novinari u CG rade za interese vlasnika medija, a ne za interese građana	54.5	28.9	9.3	7.4
Novinari u CG imaju poslednju riječ u pogledu kreiranja svojih tekstova/priloga i sl.	23.9	33.9	27.9	14.3
Novinari u CG moraju da budu časne i moralne osobe	73.7	17.6	5.3	3.4
Novinari i imovina medija u CG su bezbjedni	20.2	29.7	38.5	11.6
Novinari u CG su adekvatno plaćeni za svoj posao	16.4	26.6	34.2	22.7
Novinari u CG su podložni korupciji	33.4	36.3	10	20.3
Novinari u CG ne treba samo da ukazuju na probleme, već i da ispituju i traže moguća riješenja i/li odgovore	51.8	29.8	8.7	9.8

Najveći procenat ispitanika (38.5%) nije saglasan sa tvrdnjom da su novinari i imovina medija u Crnoj Gori bezbjedni, a 34.2% smatra da novinari nisu adekvatno plaćeni za svoj posao.

93% građana je, u potpunosti ili djelimično saglasno sa tvrdnjom da Zakonom o medijima treba definisati ko je novinar, a 91.3% smatra da novinari treba da budu časne i moralne osobe. 74% građana smatra da novinari u Crnoj Gori treba da se specijalizuju za uže tematske oblasti.

Da li više vjerujete medijima danas ili prije 5 godina?

Najveći procenat ispitanika (39,5%) je odgovorio da medijima danas vjeruje u istoj mjeri kao i prije 5 godina, a zatim po učestalosti odgovora slijedi stav da medijima nije vjerovao ni prije 5 godina, pa ne vjeruje ni danas (24,8%).

Približan je procenat onih ispitanika koji je medijima više vjerovao prije pet godina nego danas (12%), od onih koji danas više vjeruje nego prije pet godina (11,5%).

Grafikon pokazuje da je u prethodne tri godine došlo do određenih promjena u percepciji građana. Naime, smanjio se procenat građana (za oko 7%) koji je medijima vjerovao više prije 5 godina nego danas, dok se povećao procenat (za oko 2%) onih koji im danas više vjeruju nego prije 5 godina.

